

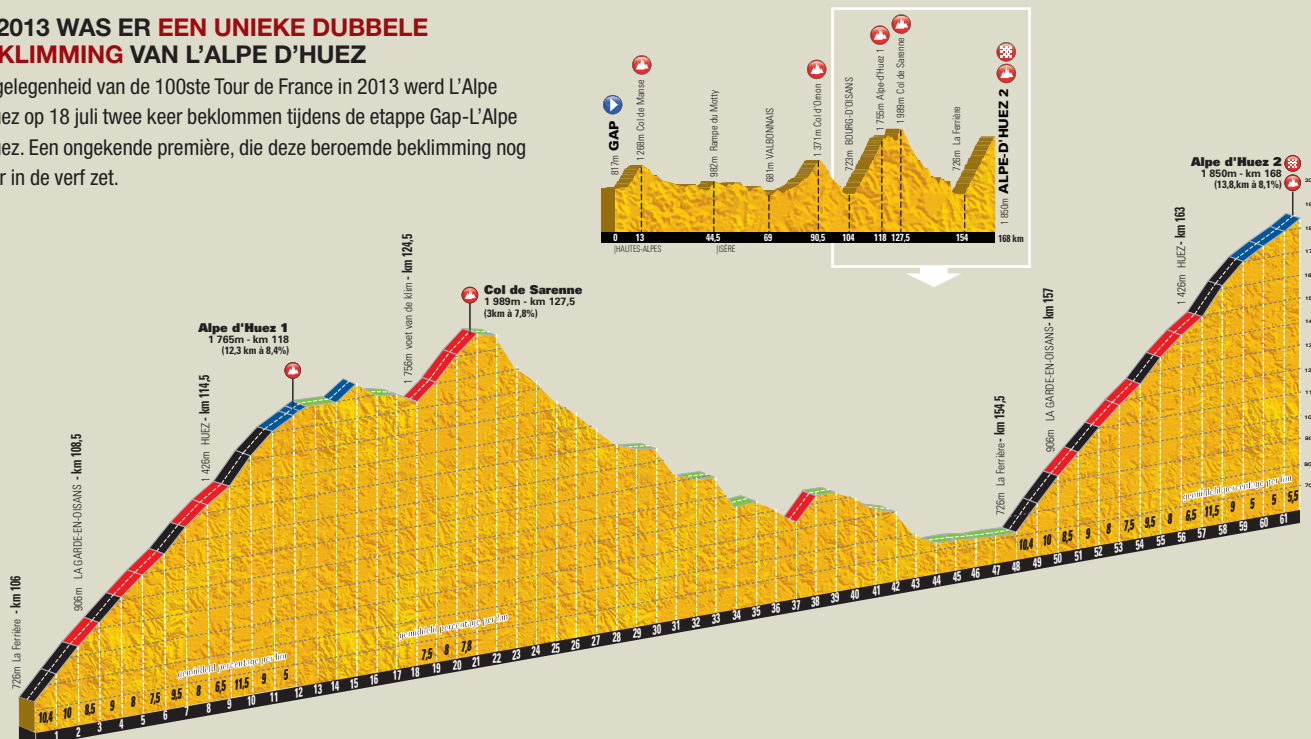
INHOUD

BOCHTEN

21	FAUSTO COPPI IN ALLES EEN PIONIER	13	5	ANDREW HAMPSTEN DE UITDAGING VAN HET IJSKONIJN	69
20 16	JOOP ZOETEMELK DE GENTLEMAN UIT DE SEINE-ET-MARNE	19	4	ROBERTO CONTI DE ONBEKENDE VRIEND	73
19 18	HENNIE KUIPER ANDERHALVE WINNAAR	25	3 2	MARCO PANTANI DE KEIKOP UIT CESENATICO	77
17	JOAQUIM AGOSTINHO DE GROTE TEDDYBEER	29	1	GIUSEPPE GUERINI HIJ STOND NIET OP DE FOTO	83
15 13	PETER WINNEN VERPLICHT OM TE WINNEN	35	20	IBAN MAYO HET SCHADUWTHEATER	85
14	BEAT BREU DE FIETSENDE CLOWN	41	18	FRÄNK SCHLECK VRAAGTEKEN WORDT UITROEPTOKEN	89
12	LUIS HERRERA VOLKSHELD NUMMER ÉÉN	45	17	CARLOS SASTRE DE EENDAGSVLIEG	93
11	BERNARD HINAULT DE ZWANENZANG	49	16	PIERRE ROLLAND DE BELOFTE VAN EEN NIEUWE DAGERAAD	97
10	FEDERICO ECHAVE DE VERBAZINGWEKKENDE VLUCHT	55	*	CHRISTOPHE RIBLON HET EINDE VAN DE TUNNEL	99
9	STEVEN ROOKS SAMEN VORMEN ZE EEN STEL	57		EN OOK ZIJ BELEEFDEN GLORIEUZE MOMENTEN	101
8	GERT-JAN THEUNISSE VLUCHT IN DE BOLLETJESTRUI	61		DE ERELIJST VAN L'ALPE D'HUEZ	108
7 6	GIANNI BUGNO DE TWEE TROOSTPRIJZEN	65			

IN 2013 WAS ER EEN UNIEKE DUBBELE BEKLIMMING VAN L'ALPE D'HUEZ

Ter gelegenheid van de 100ste Tour de France in 2013 werd L'Alpe d'Huez op 18 juli twee keer beklommen tijdens de etappe Gap-L'Alpe d'Huez. Een ongekeerde première, die deze beroemde beklimming nog meer in de verf zet.

* Bij de publicatie van dit boek was de bocht van Christophe Riblon nog niet gekend.

FAUSTO COPPI

IN ALLES EEN PIONIER

4 JULI 1952 ●

Angelo – dat is de echte voornaam van ‘Fausto’ Coppi – luistert goed, maar toch kan hij achter zijn rug de ademhaling van Jean Robic niet meer horen, ook al werd die net nog versterkt door de inspanning. En ook het geknars van de banden van zijn rivaal hoort hij niet meer. Hij heeft de koppige Breton dus eindelijk gelost. Nu rijdt de Campionissimo alleen op kop op de weg die naar de top van L’Alpe d’Huez voert. Hij is alleen, maar voor hij de smaak van de overwinning kan proeven, moet hij eerst nog afrekenen met de schaduw van drie ‘reuzen’.

De organisatoren hadden zich vooraf verheugd over het idee dat ze in hetzelfde peloton de meest getalenteerde kampioenen van hun generatie, die samen nog nooit onderling de degens hadden gekruist, konden samenbrengen. Om hen van hun laatste twijfel te verlossen, hadden Jacques Goddet, directeur van de Tour, en zijn rechterhand Félix Lévitan een hels parcours in elkaar geknutseld. Zij waren ervan overtuigd dat de renner die in 1952 de Tour zou winnen in deze ‘confrontatie van de eeuw’ degene zou zijn die de minste inzinkingen zou kennen.

Maar het vooruitzicht dat zij zowel de speciaal voor hen bedachte geraffineerde martelingen zouden moeten ondergaan als de aanvallen van rivalen die van hun eigen niveau waren, moesten afslaan, zette de vier tenoren nog wel even aan het denken. En als de twijfel er eenmaal in sluipt, ben je al half verloren. Drie van hen vonden het dan ook beter om gezien de omstandigheden de Tour maar een jaartje over te slaan. Ferdi Kübler, de winnaar van 1950, liet al snel weten dat hij niet van de partij zou zijn. En Hugo Koblet, de winnaar van 1951, liep tijdens een tournee in Zuid-Amerika een longinfectie op, die maar niet wilde genezen. Zijn teller in de Tour zou uiteindelijk op één blijven staan. En er was er nog een die een gevalletje van ziek, zwak en misselijk kon aanvoeren om lekker thuis te blijven. Louison Bobet, de Fransman die in 1953, 1954 en 1955 de Tour driemaal op rij zou

Jean Masson, staatssecretaris van Technisch Onderwijs, Jeugd & Sport, die vond dat hij er ‘zo zwart uitzag als een mijnwerker’ nadat hij de etappe had gevolgd in de auto van Jacques Goddet, de directeur van de Tour, heeft zich even snel opgefrist voor hij Fausto Coppi, de held van de dag, begroet. De haren van de een zijn iets minder netjes gekamd dan die van de ander...

winnen, leed aan een ontsteking die elk contact met zijn zadel uiterst pijnlijk maakte. Een paar dagen voor de start van de Tour in Brest wierp hij de handdoek in de ring.

Van het magische kwartet bleef dus alleen nog de winnaar van 1949, Fausto Coppi, over. En dan nog... Ook Coppi denkt er lang over na om zich niet in het Franse avontuur te storten. Hij heeft geen zin in een nieuwe aflevering van het feuilleton van zijn eeuwigdurende rivaliteit met Gino Bartali. De beide matadores worden er trouwens ook niet jonger op. En hoewel de Toscaan benadrukt dat hij hem met zijn 38 jaren toch echt niet meer naar de kroon kan steken, geeft Fausto Coppi geen krimp. Hij eist dat zijn landgenoot niet geselecteerd wordt voor de nationale ploeg. Zo ja, dan blijft hij gewoon thuis. De Italiaanse wielerbond zegt dat er in deze omstandigheden dan maar helemaal geen ploeg wordt afgevaardigd naar de Tour. Langzaam maar zeker worden de organisatoren van de ‘Grande Boucle’ radeloos. De editie van 1952, die de liefhebbers vooraf deed waterdansen, dreigt een grote flop te worden. Maar gelukkig wordt er op het laatste moment, en na het sturen van heel wat afvaardigingen, een akkoord bereikt. De twee mannen zullen, eens te meer verenigd in hetzelfde shirt, aan de start verschijnen.

De overwinning wordt hem in de schoot geworpen. De Campionissimo moet de teleurstelling wegslikken dat hij niet getriomfeerd heeft over het kruim van zijn generatie. Sinds elf maanden is hij geobsedeerd door het idee de slechte indruk uit te wissen van zijn prestatie van het jaar daarvoor, zelfs al had hij daar goede excuses voor. In 1951 had hij alleen maar aan de Tour meegedaan bij

Fausto Coppi is nu alleen op de wereld (of toch bijna).

De wagen van Radio Suisse beschermt hem tegen het water dat de toeschouwers gooien. Alfredo Binda, zijn ploegleider, moet vanuit zijn Alfa Romeo geen instructies meer geven, die zijn overbodig geworden.

wijze van therapie. Hij wilde proberen de dood van zijn broer Serse te vergeten, al was het alleen maar voor de tijd die een etappe duurt. Serse was vijf dagen voor de start van de Tour overleden na een zware val bij de aankomst van de Giro del Piemonte.

Hij weet wat de hertog van Gormas in de film *El Cid* heeft gezegd: 'Winnen zonder risico, is winnen zonder glorie.' Glorie, die bereikt hij via het puntje van zijn pedaal. Hij reageert op alle dwaze eisen van de organisatoren met net zoveel fantastische glansprestaties. Nooit eerder hadden die organisatoren het aangedurfd om de eindstreep van een etappe op het eind van een klim te situeren. Het idee was aan hun koortsige brein ontsproten als een effectief (en aantrekkelijk) middel om de vier 'reuzen', die hopelijk aan het vertrek zouden staan, uit hun tent te lokken. Nadat zij zich dat eens goed voor de geest hadden gehaald, hadden ze meteen ook de smaak te pakken gekregen van deze perversiteit. Gelijk hadden ze besloten dan maar meteen drie aankomsten op een top te situeren. En dus is het strijdplan van Fausto Coppi duidelijk. Om zijn Tour 1951 te doen vergeten, zal hij de koers dit keer in een ijzeren greep nemen en (op zijn minst) de drie ritten met aankomst op een berg gaan winnen. En inderdaad: hij wint op L'Alpe d'Huez, hij wint in Sestrières en hij wint op de puy de Dôme.

Op al die nieuwe parcoursen zal hij de weg effenen voor anderen, zoals hij dat al op andere domeinen gewend is. Want Fausto Coppi, deze kolossale pionier, is de eerste kampioen die op echt professionele wijze met zijn sport bezig is. Zijn blinde masseur, Biagio Cavanna, had in het begin van zijn carrière bij een onderzoek van zijn musculatuur vastgesteld dat hij, ondanks een tame-

lijk schraal uiterlijk, een ongelooflijk geschikte morfologie had voor het beoefenen van de wielersport. Hij leek wel een prototype dat gemaakt was door ingenieurs die zich speciaal hadden toegelegd op aerodynamica en mechanische doelmatigheid. Maar een overwinning – weggesleept voor de poorten van de fysieke hel – in de Grand Prix des Nations 1946 opende hem de ogen. Hij besloot om voortaan nooit meer ergens aan het vertrek te staan zonder dat hij zich er speciaal voor geprepareerd had.

Een paar dagen na zijn overlijden in 1960 vertelde Pierre Chany in *L'Équipe* het volgende over zijn zoektocht naar kennis:

'Hij grasduinde door alle boeken die de fysiologie en de voedingsleer behandelen; alle boeken die gewijd zijn aan het menselijke mechanisme, alle boeken die hem in staat stelden om het rendement van zijn eigen machine-rie te verbeteren; om de compressie van zijn zuigerstangen te vergroten. Hij veronachtzaamde geen enkel detail en liet zich overal begeleiden door zijn masseur, zijn mecaniciens, en soms zelfs zijn dokter. Onophoudelijk zocht hij, met zijn rationele geest, naar verbeteringen, niet alleen van zijn dieet, maar ook van zijn hele manier van leven.'

Enkele maanden voor de Tour van 1952 ontdekte Gaylord Hauser, de vader van de natuurvoeding die had kennisgemaakt met Coppi in de hal van hotel *Duomo* in Milaan, tot zijn aangename verrassing dat de Italiaanse coureur niet alleen zijn voorschriften naar de letter volgde, maar – nog beter! – dat hij er ook nog enkele specifieke verbeteringen in had aangebracht. Fausto Coppi was ook geïnteresseerd in het aanpassen van *intervaltraining* (die een explosie aan wereldrecords teweegbracht in de langeafstandsnummers in de atletiek) zodat je die in het wielrennen kon gebruiken. Als eerste bedacht hij om achter een brommer te gaan trainen, of in het hooggebergte. Dat klinkt allemaal heel erg banaal tegenwoordig, maar het was in die tijd revolutionair. Die jacht op verbetering van het allerkleinste detail om daarmee zijn prestaties te verbeteren, kon niet anders dan leiden tot het verkennen van een ander domein, dat toen nog niet tot een verboden gebied behoorde. Tijdens een interview met Sergio Giubile, een journalist bij de RAI (de Italiaanse staatsomroep), legt hij in 1952 uit dat, telkens als hij dat nodig vindt, hij zijn toevlucht neemt tot een *bomba*, een cocktail van cafeïne, cola en amfetamines, en hij geeft ten slotte toe dat dat 'in feite altijd nodig is'.

Omdat het hier om een première gaat, doet Fausto Coppi, zorgvuldig als hij is, zijn best om zo veel mogelijk informatie te krijgen over die klim van veertien kilometer naar L'Alpe d'Huez. Maar jammer genoeg schijnt nog niemand in het peloton dit parcours al eens met een fiets

gereden te hebben. Zelfs de Fransen niet. Bernard Gauthier is de enige die de route kent, omdat hij weleens naar het skistation op de top gereden is om er te skiën. Hij geeft hem bij benadering wat aanwijzingen die hem genoeg informatie opleveren om te weten welk verzet hij moet steken: op het eerste gezicht is het een parcours dat hem zou moeten liggen. Maar hij slaapt slecht in de nacht voor de etappe, omdat hij wordt gestoord door het geschreeuw van zijn tifosi. Hij staat met een sombere blik aan het vertrek. Zo somber zelfs dat het mogelijke aanvallers moet ontmoedigen, als men hem tenminste niet boos wil maken. Hij verwacht wel dat enkele dappere rouleurs op de voorgrond zullen willen treden. Want voor die veertien kilometer lange slotklim moeten er eerst nog 252 veelal vlakke kilometers (voortaan zal er nooit meer zo'n lange etappe naar dat wintersportoord uitgetekend worden) afgewerkt worden.

Het peloton verkeert in angstige spanning over het onbekende dat hun wacht, deze onbekende aankomst op hoogte. Er is duidelijk een order gegeven: geen ontsnapping! Degenen die zich daar doof voor hebben gehou-

den, worden al snel tot de orde geroepen door de 'sergeants' van het peloton, die hen bedreigen door met hun fietspompen naar hen te zwaaien. Ze doen dat zo voortvarend dat de wedstrijdcommissarissen zich de volgende dag tijdens de rustdag op L'Alpe d'Huez gedwongen voelen om een paar van deze zelfbenoemde handhavers van de orde te verhoren. Raphaël Gémiani behoort tot de gewaarschuwde renners. Omdat hij de rest van het jaar (als lid van de Bianchiformatie) een ploegmaat is van Fausto Coppi, heeft hij zelf het initiatief genomen om in actie te komen, zonder dat zijn Italiaanse kopman hem daartoe, uiteraard, het bevel had gegeven.

Met een slakkengang bereikt het peloton Le Bourg-d'Oisans, waar de hoofdbrok vandaag begint, met een achterstand van veertig minuten op het voorziene tijdschema, dat was gebaseerd op een gemiddelde snelheid van 32,2 km/u. Jacques Goddet, de directeur van de Tour, kan zijn verbittering niet verbergen in zijn hoofdredactionele commentaar dat de volgende dag verschijnt: **'Ondanks alles willen wij hier toch onze afkeuring uitspreken over dat wandelende volkje (...) dat zich er prak-**

Jean Robic doet een wanhopige poging om bij zijn rivalen weg te rijden Op de foto hieronder kun je goed zien hoe snel Fausto Coppi terugkomt.

In 1952 staan er nog maar weinig flatgebouwen op L'Alpe d'Huez. Achter op de motor links zit Jacques Goddet, de directeur van de Tour. Hij kan zo ook bij benadering de tijd opnemen die Fausto Coppi nodig heeft gehad om de weg naar de top te beklimmen: 45'22".

tisch niet om bekommerd heeft om ook maar de geringste bescherming te zoeken voor het bombardement dat Fausto Coppi in deze uiterst gunstige omstandigheden op hen zou loslaten. (...) Niets kon er erger zijn dan deze makke schapen, die zich stil en passief naar de slachtbank lieten leiden. Waren ze misschien dan nog benauwder voor het hooggebergte dan voor de reus Fausto?'

De Italiaanse kampioen heeft echter besloten om niet het initiatief te nemen. Hij wacht liever af welke aanvallen er gaan komen en wie hij vandaag dus in de gaten moet houden. En dan zal hij zeker niet vol gas achter diegenen aangaan die het ruime sop kiezen. Er demarreert er een, en dat is nu juist degene die hij niet wil laten gaan: Jean Robic. De Championissimo is in een lankmoedige bui, maar toch is hij niet van plan om de man die ooit op-

schepte dat hij een 'Coppi in elk been had zitten', illusies te laten koesteren. Met een stevige lendenruk katapulteert hij zich uit de meute. Hij lost Géminiani, die, zonder al te veel overtuiging, de aanval van zijn ploegmaat heeft beantwoord. Zijn pedaal tred is zo doeltreffend, zo vloeiend, dat het bijna geen tijd kost om het object van zijn wrok in te halen en vervolgens te passeren, hoewel die toch zo'n driehonderd meter vooruit reed.

Hun aan elkaar geklonken silhouetten, die zich aftekenen tegen de bergwand, doen onherroepelijk denken aan Don Quichot en Sancho Panza. Dat aristocratische en onverstoorbare van de Italiaan en die ploeterende maar doeltreffende stijl van de nijldige Breton.

Hij is een opschepper als hij praat, maar als hij fietst is hij een keikop, deze winnaar van de Tour van 1947. En

ook nu gelooft hij er heilig in dat hij, ondanks al het bewijs tegen hem, kan winnen. Hij 'droomt een onmogelijke droom', net als de *Man van La Mancha*, in de vertolking van Jacques Brel. Een onwaarschijnlijke rolwisseling. Maar nu probeert hij eerst uit alle macht het wiel van zijn meester te houden. Hij schommelt zo verschrikkelijk dat het lijkt of hij op een veel te grote fiets zit. Hij zit zo af te zien, dat Fausto Coppi alleen maar drie keer wat harder op de pedalen hoeft te stampen om Robic te laten lossen. Om zijn krachten niet te verspillen heeft de trans-Alpijnse kampioen gewacht tot hij een bord langs de kant van de weg zag met daarop de naam van het dorp Huez. Voor hem is dat het sein dat de aankomst nabij is.

Hij rijdt nu alleen op kop. Hij wil vooral niet achterom kijken. Dat is een kwestie van wilskracht. Als hij dat namelijk wel zou doen, dan zou dat zijn laatste opponent opnieuw een bestaan geven. Hij heeft hem uit zijn systeem verwijderd. Hij is alleen, maar goed omringd. Zijn ploegleider Alfredo Binda heeft zijn Alfa Romeo Matta AR51 onder afkeurend gefluit van het publiek tot vlak achter Coppi gereden. Met behulp van zijn megafoon geeft hij hem wat belangrijke informatie door: Huez is niet het eindpunt van deze etappe. De eindstreep is pas getrokken bij het station op de top, vijf kilometer verderop. Achter hem is de chaos compleet. Hij hoeft alleen maar zo door te blijven rijden om de gele trui te pakken. Om overmorgen gekleed in het geel als eerste in Sestrières aan te komen, dat zou natuurlijk helemaal te gek zijn, ook al was het helemaal niet voorzien. Vanochtend telde hij nog 5'04" achterstand op zijn ploegmaat Andrea Carrea, die zich niet eens verontschuldigd had voor deze majesteitsschennis.

Sinds de vorige dag bezet hij de eerste plaats in het klassement 'geheel tegen zijn zin', omdat hij zijn rol van *gregario* in een lange ontsnapping net iets te goed gespeeld heeft. De overwinning op L'Alpe d'Huez levert een minuut bonificatie op. En het feit dat hij de klim op kop heeft voltooid, geeft hem nog veertig seconden extra.

Fausto Coppi rijdt alleen op kop, maar hij wordt op enkele meters gevolgd door de motor van de Franse televisie. Henri Persin bedient ondanks de erbarmelijke staat waarin de weg verkeert met vaste hand de 16mm-

camera, die een film bevat zonder negatief. Iedere avond brengt een postvliegtuig zijn productie naar Parijs en de volgende dag becommentarieert Georges de Caunes in een directe uitzending de ongeveer tien minuten durende film met de belangrijkste feiten van de dag. Het is het eerste jaar dat de nog zeldzame televisiekijkers de koers van dag tot dag kunnen volgen.

Fausto Coppi rijdt alleen op kop, maar hij wordt op een paar meter afstand gevolgd door een motor waarop Jacques Goddet heeft postgevat. Net als veel andere auto's heeft zijn directiewagen de klimpartij maar moeilijk verteerd en de motor is op een bepaald moment zo verhit geraakt dat de baas van de Tour zijn gast Jean Masson, minister van Sport, ter plekke heeft moeten laten staan. Hij moest dit epos volgen tot op de eindstreep en daar de tijd klokken van deze eerste beklimming, die een referentie zou zijn voor alle andere die nog zouden volgen. De *Campionissimo* had 45'22" nodig gehad om zich naar de top te hijsen.

Eens te meer heeft Angelo Fausto Coppi de weg geëffend. Alle anderen rijden her en der op de alp. Zij doen er niet meer toe. Hun rest nog slechts een gevecht om de tweede plaats. Op de avond van de tiende etappe is het lot van de Tour 1952 al beslecht. ●

De journalisten drommen samen rond de winnaar. Van voren gefotografeerd lijkt het gezicht van Fausto Coppi wel bijzonder uitgemergeld. En bij de radioreporters schijnen de overalls in de mode te zijn.

